

บันทึกการเข้าร่วมประชุมและเสนอโปสเตอร์ ในการสัมมนาประจำปี 2008 ของสมาคมห้องสมุดอเมริกัน ตอนที่ 1

ดร.มลิวัลย์ ประดิษฐ์ธีระ*

ระหว่างวันที่ 26 มิถุนายน ถึง 2 กรกฎาคม 2551 ผู้เขียนมีโอกาสเดินทางไปร่วมเสนอโปสเตอร์ร่วมกับบรรณารักษ์ในภูมิภาคเอเชีย เรื่อง A Showcase of International Collaboration Successes: Asian Libraries with Other Libraries Around the World ในการสัมมนาประจำปี 2008 ของสมาคมห้องสมุดอเมริกัน (American Library Association Annual Conference) ซึ่งในปีนี้อัดขึ้น ณ ศูนย์การประชุมอานาไฮม์ เมืองอานาไฮม์ มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา

สมาคมห้องสมุดอเมริกัน (American Library Association เป็นที่รู้จักและถูกเรียกย่อๆ ว่า ALA) เป็นสมาคมวิชาชีพทางด้านห้องสมุดที่เก่าแก่และใหญ่ที่สุดในโลก มีสมาชิกกว่า 65,000 คน จาก 111 ประเทศทั่วโลก เป็นสมาคมวิชาชีพที่มีวัตถุประสงค์ในการยกระดับและสร้างภาวะผู้นำแก่วิชาชีพห้องสมุดและผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ในสหรัฐอเมริกาและทั่วโลก มีเป้าหมายสำคัญในการสร้างสังคมสารสนเทศอย่างเสรี และเปิดกว้างด้วยบริการห้องสมุดที่มีคุณภาพ และอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี บรรณารักษ์อเมริกันและบรรณารักษ์จากทุกมุมโลกกว่า 2 หมื่นคนมารวมตัวกันในการสัมมนาประจำปีของสมาคมฯ

ในการสัมมนาประจำปี 2008 หรือ พ.ศ. 2551 นี้ บรรณารักษ์ 10 คน จาก 6 ประเทศ (ประเทศในเอเชียจำนวน 9 คน จาก 5 ประเทศ คือ กัมพูชา ฟิลิปปินส์ มองโกเลีย เวียดนาม ไทย และบรรณารักษ์อเมริกัน 1 คน) ซึ่งประกอบด้วย

1. Dr.Malivan Praditteera, Rangsit University Library Director, Thailand (ผู้เขียน)
2. Ms.Kolap Mao, Pannasastra University Library Director, Cambodia
3. Mr.Hor Chan Rotha, Cambodia Mekong University, Director of Administration & Public Relations, Cambodia
4. Dr.Teresita G.Hernandez, Centro Escolar University Library Director, Philippines
5. Ms.Susan O. Pador, Ateneo de Manila University Reference Librarian, Philippines
6. Ms.Teresita C. Moran, Ateneo Professional Schools Chief Librarian, Philippines
7. Dr.Bat-Erdene Dash, Cultural Institute of Mongolia Director, Mongolia
8. Ms.Urelmaa Tseren, Cultural Institute of Mongolia Information Science Dean, Mongolia
9. Ms.Mai-Binh Quan, US Embassy American Corner Libraries, Vietnam
10. Mr.John Hickok, California State University Fullerton, USA

ได้ร่วมกันนำเสนอโปสเตอร์ในหัวข้อเรื่อง A Showcase of International Collaboration Successes: Asian Libraries with Other Libraries Around the World ซึ่งมีสาระสำคัญในการนำเสนอกิจกรรมต่างๆ ของห้องสมุดในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกันทั้งในระดับภูมิภาคและนานาชาติ นอกจากนี้ การที่ทั้งหมดได้มีโอกาส

*ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต

ทำงานร่วมกันในครั้งนี้ ก็ยังส่งผลให้เกิดการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในโอกาสต่อไปด้วย ในขณะนั้น ผู้เขียนดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการพัฒนาระบบและเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา (อพส.) จึงเป็นโอกาสดีที่ได้เป็นหนึ่งในคณะผู้เสนอโปสเตอร์นี้

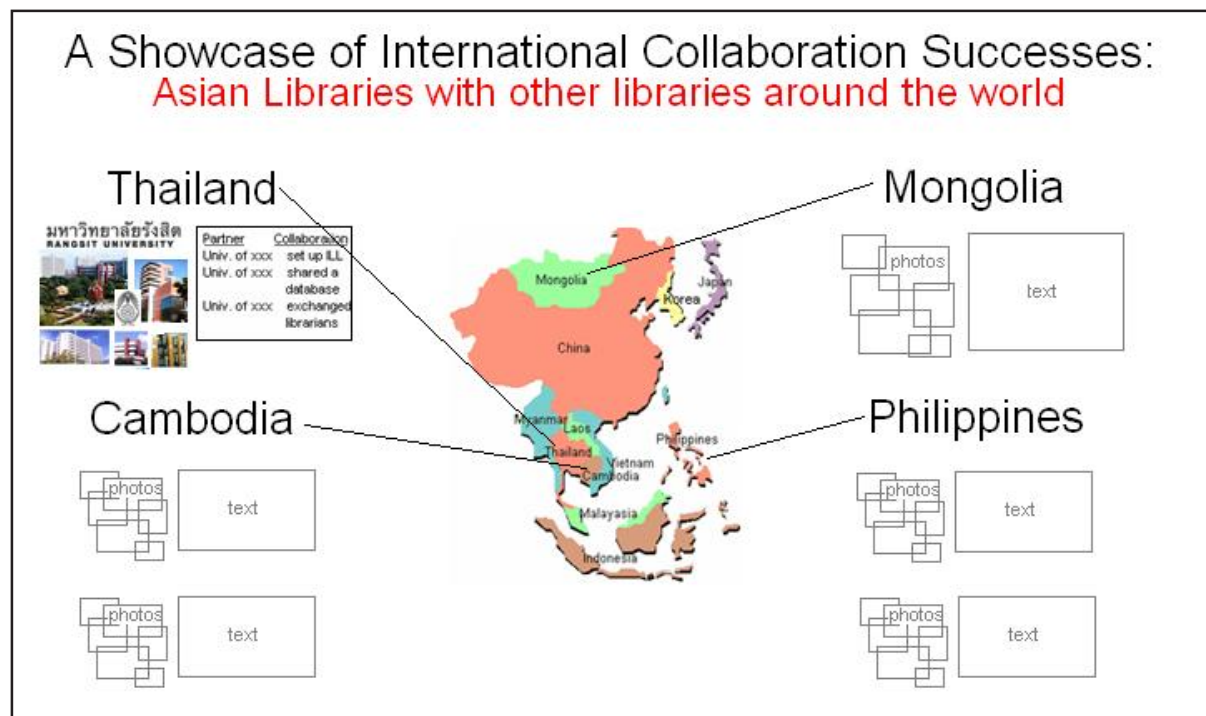
เมื่อหัวข้อโปสเตอร์ได้รับการยอมรับให้นำเสนอในการสัมมนาครั้งนี้ ผู้ที่ทำงานอย่างหนักในการประสานงานการจัดทำโปสเตอร์และวางแผนการทำงานในครั้งนี้ ได้แก่ คุณจอห์น ฮิคคอก (Mr. John Hickok) บรรณารักษ์ชาวอเมริกันจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียสเตท ฟูลเลอร์ตัน (California State University Fullerton Library) ซึ่งเป็นหนึ่งในกรรมการบรรณารักษ์สัมพันธ์ระหว่างประเทศ (International Relations Round Table-IRRT) ของสมาคมห้องสมุดอเมริกันและยังเป็นเจ้าของถิ่นซึ่งเป็นเจ้าภาพการสัมมนาด้วย เพราะปีนี้จัดที่เมืองอานาไฮม์ (Anaheim) หรือมีชื่อเล่นว่า Orange County ไม่ไกลจากเมืองฟูลเลอร์ตัน

ขอลำดับถึงเมืองอานาไฮม์ (Anaheim) หรือ Orange County นี้สักนิด หากใครเคยไปเยือนมลรัฐแคลิฟอร์เนีย และไปเที่ยวดิสนีย์แลนด์ ที่นั่นก็คือบริเวณจัดการสัมมนาในครั้งนี้ เมืองอานาไฮม์นั้นไม่ไกลจากเมืองลอสแอนเจลิส ที่พวกเรารู้จักดี คุณจอห์น ฮิคคอกเล่าแบบติดตลกว่า มหาวิทยาลัยของเขา ก็มีชื่อเล่นเช่นกัน คือ มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียสเตท วิทยาเขตดิสนีย์แลนด์ (Disneyland campus) เพราะเมืองฟูลเลอร์ตันอยู่ใกล้ดิสนีย์แลนด์มาก

รูปที่ 1 คุณจอห์น ฮิคคอก ถ่ายรูปกับผู้เขียนและผู้บริหารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต
แล้วหลังจากซ้าย: คุณดาวรัตน์ แท่นรัตน์
หัวหน้าแผนกเทคนิค
คุณรัตนภรณ์ กาศโอสถ
หัวหน้าแผนกพัฒนา และ
คุณพัชรา หาญเจริญกิจ
รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาและ
หัวหน้าหอจดหมายเหตุ

ผู้เขียนได้กล่าวมาแล้วว่า คุณจอห์น ฮิคคอก เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงสำคัญในการจัดทำโปสเตอร์นั้น ได้ทำหน้าที่ประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อนการสัมมนาเป็นเวลา 1 เดือน ได้ส่งเค้าร่างของโปสเตอร์ให้พวกเราทุกคนดูล่วงหน้าทางอีเมล เพื่อขอความคิดเห็นร่วมกันและทำให้พวกเราทราบว่าต้องเตรียมขนาดของเนื้อหาและภาพประกอบโปสเตอร์ในส่วนของแต่ละห้องสมุดอย่างไรบ้าง ในส่วนของรายละเอียดเนื้อหานั้น เราได้ตกลงกันไว้แล้วล่วงหน้าว่าทุกห้องสมุดจะนำเสนอเรื่องของการแนะนำสถาบัน แนะนำห้องสมุด และเสนอกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือและเครือข่ายระหว่างห้องสมุด รวมทั้งนำเอกสารเผยแพร่ของสถาบันและห้องสมุดไปแจกในระหว่างนำเสนอโปสเตอร์ด้วย

รูปที่ 2 เคื่องโปสเตอร์ที่คุ้มจอห์นออกแบบและส่งให้พวกเราพิจารณา

พวกเราทุกคนนัดแนะกันว่า จะต้องเดินทางไปถึงล่วงหน้าก่อนการประชุม ภายในวันที่ 26 มิถุนายน โดยสถานที่นัดหมายคือ ห้องสมุด Pollak Library หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียสเตต ฟุลเลอร์ตัน ผู้เขียนเดินทางจากประเทศไทยถึงสนามบินนานาชาติลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกาในตอนบ่ายของวันที่ 26 มิถุนายน (ปรากฏว่า ผู้เขียนเป็นผู้เดินทางไปถึงอเมริกาเป็นคนสุดท้าย) ศาสตราจารย์ ดร.ริชาร์ด เดมิ่ง (Professor Dr. Richard Deming) แห่งภาควิชาเคมี มหาวิทยาลัยแห่งรัฐแคลิฟอร์เนียฟุลเลอร์ตัน ได้มารอรับผู้เขียนอยู่แล้ว ในฐานะที่ท่านเป็นเจ้าของบ้าน (Host) ที่ผู้เขียนได้อาศัยในระหว่างการประชุมในครั้งนี้ ท่านขับรถพาผู้เขียนตรงไปที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยฯ เพื่อพบกับคณะนำเสนอโปสเตอร์ ซึ่งเริ่มทยอยเดินทางมาถึง พวกเรานั้นได้แต่พูดคุยกันทางอีเมล คราวนี้ได้พบปะ แนะนำตัวทำความรู้จักกันเสียที นอกจากคุ้มจอห์น ซึ่งได้รู้จักกันมาก่อนแล้วโดยพบกันที่เมืองไทย บรรณารักษ์คนแรก ที่ผู้เขียนพบคือ คุณกุลหลาบ เหมมา (Miss Kolap Mao) จากกัมพูชา ซึ่งเราอาศัยอยู่บ้าน ศาสตราจารย์เดมิ่งด้วยกัน พร้อมกับ Mr. Hor Chan Rotha บรรณารักษ์กัมพูชาอีกหนึ่งท่าน ท่านศาสตราจารย์ ซึ่งคุ้นเคยกับประเทศไทยและนักเรียนไทยเป็นอย่างดีเพราะเป็นเดินทางมาประเทศไทย เพื่อเป็นอาจารย์พิเศษ ให้กับมหาวิทยาลัยในประเทศไทยหลายแห่ง รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้กับนักเรียนไทยที่ไปเรียนต่ออเมริกา บอกกับผู้เขียนระหว่างทางว่า ท่านกังวลเล็กน้อยที่มีแขกร่วมบ้านเป็นชาวไทยและชาวกัมพูชา เพราะในขณะนั้นกำลัง มีข้อพิพาทระหว่างสองประเทศกรณีเขาพระวิหารอยู่พอดี ผู้เขียนจึงบอกให้ท่านสบายใจว่า จะไม่เอ่ยถึงเรื่องนี้ อย่างแน่นอน

รูปที่ 3

จากซ้าย Mr.Hor Chan Rotha
จากกัมพูชา, ผู้เขียน, Professor Dr.Richard
Deming ผู้เป็นโฮสต์ของเรา และ
Miss Kolap Mao จากกัมพูชา

หลังจากพบปะกันเรียบร้อยแล้ว พวกเราลงมือรวบรวมข้อมูลเพื่อเตรียมทำโปสเตอร์ มีบรรณารักษ์จากอินโดนีเซียมาร่วมให้กำลังใจด้วยอีก 3 คน คือ Mr.Liauw Toong Tjeik (หรืออีกชื่อว่า Aditya Nugraha, Library Director, Petra Christian University) Ms.Welmin Suharto (Central Library Director, Brawijaya University) และ Ms.Nanan Hasanah (Librarian, Institute of Technology Bandung) ซึ่งมาร่วมประชุมครั้งนี้เพื่อเสนอผลงานปากเปล่าในหัวข้อ Resource sharing & collection building through a consortium: an Indonesian model created by international collaboration และเช่นเดียวกับพวกเราคือห้องสมุดมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย-สเตท ฟูลเลอร์ตันเป็นผู้รับรอง (Host) พวกเราบรรณารักษ์จากเอเชียทั้งหมดแบ่งกันพักที่บ้านของคณาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัยฯ

รูปที่ 3 ลงมือทำโปสเตอร์

วันศุกร์ที่ 27 มิถุนายน เป็นวันที่พวกเราทุกคนได้รับเชิญอย่างเป็นทางการจากมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย-สเตท ฟูลเลอร์ตัน โดยในช่วงเช้าเป็นการศึกษาดูงานห้องสมุด และรับฟังการบรรยายการใช้เทคโนโลยีและเทคนิควิธีการให้บริการเชิงรุกโดยบรรณารักษ์ผู้เชี่ยวชาญจากห้องสมุด Pollak Library (สำหรับเรื่องของห้องสมุด Pollak Library แห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียสเตท ฟูลเลอร์ตัน ผู้เขียนขอออกไปเขียนในฉบับต่อไปค่ะ)

ในช่วงบ่ายเป็นเวลาการบรรยายของพวกเรา ผู้ฟังประกอบด้วย ผู้บริหารและบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียสเตท ฟุลเลอร์ตัน และมีเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย เช่น ฝ่ายวิจัย วิชาการ และฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ร่วมฟังด้วย (นับว่าเป็นจุดเริ่มให้เกิดการลงนามบันทึกความร่วมมือ (MOU) ระหว่างมหาวิทยาลัยรังสิตและมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียสเตท ฟุลเลอร์ตัน ต่อมาอีกด้วย) เรื่องที่ผู้เขียนบรรยายนั้นเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยรังสิตและสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยรังสิต และในฐานะที่ดำรงประธานเครือข่าย ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (ในขณะนั้น) จึงได้เล่าถึงกิจกรรมความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในประเทศไทยและนานาชาติ หลังจากเสร็จสิ้นการบรรยายแล้ว ได้มอบของที่ระลึกแก่ผู้บริหารห้องสมุดแคลิฟอร์เนียสเตท ฟุลเลอร์ตันด้วย

รูปที่ 5 เข้าห้องประชุมเพื่อฟังการบรรยาย

รูปที่ 6 ผู้เขียนบรรยายเรื่องสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต กับความร่วมมือระหว่างห้องสมุด

รูปที่ 7 ผู้เขียนและผู้อำนวยการห้องสมุดมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียสเตท ฟุลเลอร์ตันแลกเปลี่ยนของที่ระลึก

รูปที่ 4 ป้ายประชาสัมพันธ์หน้าทางเข้าห้องสมุดเชิญฟังการบรรยายของบรรณารักษ์จากเอเชีย

รูปที่ 8 คูงานห้องสมุดมหาวิทยาลัย
แคลิฟอร์เนียสเตท ฟูลเลอร์ตัน

วันเสาร์ที่ 28 มิถุนายน การสัมมนาเริ่มต้นขึ้น พวกเรานั่งรถแวนคันใหญ่ของคุณจอห์น ไปศูนย์การประชุมอานาไฮม์ (Anaheim Convention Center) ซึ่งใช้เป็นสถานที่จัดการประชุมประจำปีของสมาคมห้องสมุดอเมริกัน ตั้งแต่เช้า เพื่อลงทะเบียนและรับเอกสารการประชุม นับเป็นการประชุมที่มีผู้เข้าร่วมเป็นจำนวนมากที่สุดที่ผู้เขียนเคยเข้าร่วมในจดหมายข่าวประชาสัมพันธ์ของการประชุม (Cognotes) บอกว่ามีผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมกว่า 22,000 คน แม้ว่าจะมีคนมาร่วมมากมายขนาดนั้น แต่มีระบบจัดการที่ดีมากในการลงทะเบียน ผู้เขียนได้ลงทะเบียนและจ่ายเงินล่วงหน้าผ่านระบบออนไลน์มาแล้ว ดังนั้น จึงมารับเฉพาะป้ายชื่อและเอกสารที่ช่องสำหรับผู้เข้าประชุมที่มาจากต่างประเทศ (International Registration)

รูปที่ 8 ศูนย์การประชุมอานาไฮม์ (Anaheim Convention Center)

รูปที่ 9 ภายในศูนย์การประชุมอานาไฮม์
(Anaheim Convention Center)

รูปที่ 10 ผู้เขียนรับป้ายชื่อและเอกสาร
ที่ช่องลงทะเบียนสมาชิกนานาชาติ

การประชุมในวันแรกนั้น นอกจากมีพิธีเปิดการประชุมแล้ว ก็ยังมีการเปิดนิทรรศการซึ่งนับว่าเป็นนิทรรศการแสดงหนังสือและเครื่องมือเครื่องใช้ในห้องสมุดที่ใหญ่มากที่สุดที่เคยใช้พื้นที่จัดนิทรรศการขนาดใหญ่เต็มพื้นที่ชั้นล่างของศูนย์ประชุม มีสำนักพิมพ์ บริษัทสารสนเทศและบริษัทที่มีผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับห้องสมุดมาออกแสดงมากมาย แต่ละบูธมีการเชิญนักเขียน นักแสดง นักกีฬาชื่อดังมาแจกจ่ายเซ็น มีการแจกหนังสือ ผลิตภัณฑ์และของที่ระลึกกันอย่างเต็มที่ ทำให้งานครึกครื้นมาก ชนิดที่ว่าต้องนำกระเป๋าเดินทางล้อลากมาขนกลับไป ผู้เขียนเห็นผู้ร่วมประชุมหลายคนส่งหนังสือกลับห้องสมุดของตนเองหลายกล่องหลายลังทีเดียวผ่านทางบริการขนส่งไปรษณีย์ซึ่งมาตั้งให้บริการอยู่ท้ายห้องโถงนิทรรศการ

ในวันแรกของการประชุมนี้ ผู้เขียนได้วางแผนเข้าฟังการบรรยายและร่วมกิจกรรมต่างๆ จากคู่มือการประชุมบนเว็บไซต์มาก่อนล่วงหน้าตั้งแต่อยู่เมืองไทยแล้ว เชาว์นี้ตั้งใจว่าจะฟังการเสวนาเรื่อง The Future of Libraries, a Sense of Urgency ซึ่งผู้ร่วมเสวนาประกอบด้วย Joan Frye Williams ที่ปรึกษาทางด้านสารสนเทศ Stephen Abram ผู้บริหารฝ่ายนวัตกรรมของบริษัท SirsiDynix และ Professor Jos e-Marie Griffiths คณบดี School of Information and Library Science (SILS) at the University of North Carolina at Chapel Hill มีผู้ฟังล้นหลามต้องนั่งฟังที่พื้นเลยทีเดียว ผู้เขียนเองยังต้องยืนฟังเอาหลังพิงฝา หัวข้อในการเสวนาก็คือห้องสมุดจะเป็นอย่างไรในอนาคต (อันไกลหรือใน 1-2 ปีข้างหน้า)

รูปที่ 11 จากซ้าย Ms.Nanan (อินโดนีเซีย), ผู้เขียน, Ms.Welmin (อินโดนีเซีย), Dr.Teresita (ฟิลิปปินส์) และ Ms.Mai-Binh (เวียดนาม) รวมพลหลังลงทะเบียน

รูปที่ 12 บรรยายการเสวนา The Future of Libraries

ผู้ร่วมเสวนาท่านแรกคือ Joan Frye Williams (ซึ่งเคยทำงานเป็นบรรณารักษ์มาก่อน) พูดถึงบทบาทของห้องสมุดว่า ห้องสมุดสามารถดำเนินบทบาท "องค์กรแห่งความคิด (ideas business)" ได้ เพราะสิ่งที่อยู่ในห้องสมุดนั้น เป็นสิ่งที่ดีใดๆ ก็ชอบห้องสมุดต้องสร้างความสัมพันธ์ ความผูกพันกับผู้ใช่มากกว่าจะเน้นแต่การให้บริการเป็นครั้งๆ ไป คนที่จะไปใช้ห้องสมุดจากนี้ไปต้องไปเพราะมีความผูกพัน ความรู้สึกบางอย่าง (libraries should be about relationships rather than transactions) ห้องสมุดต้องเป็นมากกว่าร้านขายของชำ แต่เป็นห้องครัว (หมายความว่ามีความรู้ที่พร้อมใช้สำหรับผู้ให้บริการ- ผู้เขียน) (Libraries should be more and more a place to do stuff, not just to find stuff. We need to stop being a grocery store and being a kitchen) โอกาสของห้องสมุดในการตอบสนองสังคมเป็นประเด็นหนึ่งที่ควรพิจารณา สังคมจะเริ่มมีผู้สูงอายุ

มากขึ้นจากวัย Baby Boomers เพราะฉะนั้นห้องสมุดอาจใช้โอกาสนี้ในการรวบรวมและสร้างองค์ความรู้ด้านสุขภาพ และการมีชีวิตที่ดีไว้สำหรับผู้ใช้ และท้ายสุด ห้องสมุดจะต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติ ความสามารถและทักษะของบุคลากร (Critical ability) เพื่อสามารถสร้างสรรค์รูปแบบและบริการใหม่ๆ ได้

ส่วน Stephen Abram ผู้บริหารฝ่ายนวัตกรรมของบริษัท SirsiDynix บอกว่า เวลานี้บรรณารักษ์ต้องภาคภูมิใจและมีความมั่นใจในการให้บริการ โดยต้องมีป้ายชื่อตนเอง พร้อมตำแหน่ง รวมถึงการมีรูปถ่ายของบุคลากรห้องสมุดวางไว้บนเว็บไซต์ด้วย เขาบอกว่านี่คือสัญลักษณ์หนึ่งของความเป็นวิชาชีพหรือ Professional นอกจากนี้เขายังกล่าวว่า สิ่งที่ทำลายห้องสมุดก็คือทำอะไร จะประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับสารสนเทศที่มีอยู่ใน ห้องสมุดให้สามารถช่วยผู้ให้คำตอบหรือสิ่งที่เขาต้องการได้ ปี ค.ศ. 2008 นับว่าเป็นปีที่เลวร้ายสำหรับอเมริกา น้ำมันแพง เศรษฐกิจตกต่ำ แน่แน่นอนว่าผู้คนคงไม่อยากเดินทางมาห้องสมุด และทางเลือกหนึ่งคือใช้บริการสืบค้น รวมทั้งยืมหนังสือออนไลน์ของ Google เขายังตั้งข้อสังเกตว่า เป็นเรื่องที่ "น่าหวาดหวั่น" (เขาใช้คำว่า appalling) ที่ทำไมเราไปไหนมาไหนใช้บัตรเครดิตเพียงใบเดียวได้ แต่พอไปใช้ห้องสมุดต่างๆ ต้องมีบัตรห้องสมุดหลายใบ

สำหรับ Professor Jos & Marie Griffiths นั้น กล่าวถึงวิชาชีพบรรณารักษ์ว่า ในอนาคตมีแนวโน้มในเชิงบวก ผู้ที่อยู่ในวิชาชีพบรรณารักษ์ นอกจากจะทำงานในห้องสมุดแล้ว ยังมีโอกาสทำงานมากขึ้นในองค์กรอื่นๆ โดยยังมีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรวบรวมสารสนเทศและบริการ ท่านคิดว่า บรรณารักษ์ (และห้องสมุด) ในปัจจุบันดำเนินบทบาทได้ดีแล้วในการพยายามศึกษาความต้องการและเข้าใจผู้ใช้บริการของตนเอง แต่อย่างไรก็ดี ยังมีสิ่งที่ต้องทำมากขึ้น (We've got to think bigger) ก็คือ ต้องเรียนรู้และเข้าใจผู้ใช้ในอนาคต (Future users) (หมายถึง ผู้ที่ยังไม่มาใช้ห้องสมุด และผู้ใช้ที่เป็นคนรุ่นใหม่ - ผู้เขียน)

ในครั้งบ่าย ผู้เขียนใช้เวลาหลังอาหารกลางวันเดินชมนิทรรศการ ซึ่งเดินได้เพียงครึ่งหนึ่งของงานเท่านั้น เพราะต้องหอบหิ้วหนังสือและของที่ระลึกที่ได้มามากมาย ต้องเลือกมาเฉพาะที่สามารถบรรจุกระเป๋าเดินทาง ซึ่งมีเพียงใบเดียวเท่านั้น เพราะหลังจากเสร็จสิ้นการประชุมแล้ว ผู้เขียนยังต้องเดินทางไปยังมหาวิทยาลัยพิตต์สเบิร์ก (University of Pittsburgh) มลรัฐเพนซิลวาเนีย และกรุงวอชิงตัน ดีซี ซึ่งอยู่ปากตะวันตกของสหรัฐอเมริกา ดังนั้น หนังสือดีๆ หลายเล่มที่อยากนำกลับไปด้วย ก็ต้องสละสิทธิ์ไปโดยปริยาย

รูปที่ 13-15 บรรยากาสนิทรรศการหนังสือ
ผลิตภัณฑ์สารสนเทศ

ผู้เขียนทำตัวเป็นผู้สังเกตการณ์การจัดประชุมไปด้วย ด้วยการเดินออกจากห้องนิทรรศการไปชมบริเวณต่างๆ เช่น โต๊ะประชาสัมพันธ์ซึ่งประชาสัมพันธ์ทุกเรื่อง มุมรับฝากข้อความสำหรับผู้เข้าประชุม (Messages/Locator Stations) เช่น หากเราหาใครไม่พบก็ไปที่มุมฝากข้อความ ซึ่งมีจอคอมพิวเตอร์จำนวนมาก คล้ายจอ Kiosk นำบัตรประจำตัวผู้เข้าประชุมสอดผ่านเครื่องอ่านเพื่อเข้าระบบ และ Browse หาข้อมูลคนที่ท่านต้องการติดต่อถึง แล้วก็พิมพ์ข้อความฝากไว้ในระบบ เมื่อบุคคลนั้นมาติดต่อกับระบบก็จะเจอข้อความที่เราฝากไว้ ผู้จัดประชุมยังใช้ Kiosk นี้เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมในระหว่างการประชุมถึงผู้เข้าประชุมด้วย นอกจากนี้ ยังมีบริการอินเทอร์เน็ตซึ่งใหญ่ขนาดห้องแกลบ บริการอยู่ 2 จุดที่ปีกซ้ายและขวาของโถงชั้นล่างของศูนย์ประชุม เวลาใช้ต้องเข้าคิวกันนาน ส่วนผู้เขียนนำคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กไปด้วย จึงสะดวกเพราะใช้ผ่านเครือข่ายไร้สาย (WiFi) ที่มีอยู่ทั่วบริเวณศูนย์ประชุม

รูปที่ 16 บริการฝากข้อความ (Messages/Locator stations)

รูปที่ 17 จอ Kiosk ฝากข้อความ

บริเวณนิทรรศการก็จัดทำได้สวยงามน่าสนใจ มีนิทรรศการ ห้องสมุดดีเด่น บรรณารักษ์ดีเด่น บุคคลสำคัญ และคณบดีให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการอ่าน จุดที่น่าสนใจอีกแห่ง คือมุมการประมูลสินค้าเพื่อการกุศล ในปีนี้นอกจากจะมีสิ่งของที่สนับสนุนโดยสำนักพิมพ์ บริษัทห้างร้านต่างๆ และสมาชิกสมาคมฯ แล้ว ยังมีสิ่งของจากดาราสอลลิวิด์ส่งมาร่วมด้วย

รูปที่ 18 มุมประมูลสินค้าเพื่อการกุศล

ผู้เขียนรู้สึกว่าการเดินทางครั้งนี้ก็บังเอิญมาเจอกับเพื่อนร่วมคณะพอดี ได้เวลานัดหมายไปฟังการนำเสนอผลงานในช่วงเวลาของ International Paper Session ซึ่งเป็นการเสนอผลงานจากเหล่าจากห้องสมุดนานาชาติประเทศ ซึ่งมีการนำเสนอหลายชิ้นและล้วนเกี่ยวกับการสร้างความร่วมมือและร่วมแบ่งปันใช้ทรัพยากรสารสนเทศทั้งสิ้น และแน่นอนว่าเราจะไปฟังและให้กำลังใจเพื่อนชาวอินโดนีเซียเสนอผลงานเรื่อง Resource sharing & collection building through a consortium: an Indonesian model created by international collaboration

ในการเสนอผลงานนี้ ทีมอินโดนีเซียกำลังให้พวกเราเข้าฟังด้วย เพราะในการพัฒนารูปแบบภาคี ความร่วมมือและกิจกรรมต่างๆ นั้น บางส่วนมาจากการแสดงความคิดเห็นของพวกเราที่ถูกสัมภาษณ์ผ่านอีเมลล์ด้วย และที่น่าประทับใจคือ พวกเขาได้นำภาพของพวกเราบางคนขึ้นจอและให้ยืนโชว์ตัวเสียด้วย เพื่อเป็นการขอบคุณที่ร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ผู้เขียนเป็นหนึ่งในนั้นด้วย เมื่อนำเสนอเสร็จ ผู้เขียนได้ไปแสดงความยินดีและขอบคุณที่เขาให้เกียรติ ใน Session เดียวกันยังมีผลงานอื่นๆ ที่น่าสนใจด้วย ได้แก่ Cooperation and Resource Sharing between Academic Libraries in Lebanon โดย Assistant Professor Dr.Fawz Abdallah นายกสมาคมห้องสมุดเลบานอน และเรื่อง Digitization of Collections of Late Usman Dan Fodio: A Gateway Model of Resource Sharing Among Libraries โดย Ibrahim Alhaji Usman จากหอสมุดแห่งชาติไนจีเรีย หากมีโอกาสที่เหมาะสมจะหยิบยกมาเล่าให้ฟังค่ะ

เช้าวันอาทิตย์ที่ 29 มิถุนายน วันนี้เป็นวันสำคัญเราไปถึงสถานที่ประชุมตั้งแต่เช้า หอบหิ้วข้อมูลเพิ่มเติม รวมทั้งอุปกรณ์การจัดนิทรรศการติดตัวกันไปด้วย พอเดินเข้าประตูศูนย์ประชุม ก็ได้พบกับคุณสร้อยทิพย์ สุกุล กรรมการผู้จัดการ บริษัทเบสท์บุคส์ออนไลน์ จำกัด ซึ่งมาร่วมงานด้วยในฐานะเป็นพาร์ตเนอร์ ผู้ให้บริการ OCLC NetLibrary ทักทายกันพอสมควรแล้วจึงแยกย้าย อย่างไม่รู้กี่ตาม ผู้เขียนเกิดความสงสัยใคร่รู้ขึ้นมาทันทีว่า ในการประชุมนี้จะมีบรรณารักษ์ไทยมาร่วมกี่คน เพราะยังไม่ได้พบเจอใครตั้งแต่เมื่อวาน หน้าประตูทางเข้ามีเคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์พอดี จึงเดินไปถามทันที (ก็เขาบอกว่าถามได้ทุกเรื่อง) และได้คำตอบว่าจากข้อมูลลงทะเบียน มีผู้เข้าประชุมวิชาการ (แบบที่ไม่ใช่มาจัดนิทรรศการหรือเข้าชมนิทรรศการเท่านั้น) มาจากประเทศไทย 1 คน (คือผู้เขียนเอง)

รูปที่ 19 รับมอบประกาศนียบัตรหลังการนำเสนอ

เวลาในการนำเสนอโปสเตอร์ในหัวข้อเรื่อง A Showcase of International Collaboration Successes: Asian Libraries with Other Libraries Around the World คือ 11.00-12.30 น. ผู้จัดเขากำหนดให้เราจัดที่บริเวณ Session III: Global Solutions, International Projects in Libraries พวกเราเดินไปดูทำเลและบอร์ดที่จะใช้ จากนั้นก็ไปเตร็ดเตร่ที่นิทรรศการกันต่อ วันนี้มีผู้แต่งหนังสือที่มี

รูปที่ 20 เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ ตั้งอยู่ด้านหน้าทางเข้าบริเวณการประชุม

ชื่อเสียงหลายคน และโดยเฉพาะนักกีฬาบาสเก็ตบอล คาริม อับดุล-จับบาร์ (Kareem Abdul-Jabbar) จากทีม ลอสแอนเจลิส เลเกอร์ (LA Lakers) และคริมทีมของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นขวัญใจของผู้เขียนมาร่วม แจกลายเซ็นด้วย ณ บุตรของชมรมห้องสมุดประชาชน เขาเป็นสมาชิกและทำหน้าที่เพื่อสังคมในตำแหน่ง Public Library Specialist ด้วย ผู้เขียนซึ่งเป็นนักกีฬาบาสเก็ตบอลเก่า (แต่ยังไม่แก่) ไม่พลาดที่จะไปเข้าแถวรอ นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้มีโอกาสพบกับผู้แต่งหนังสือแนวแฟนตาซีชื่อดัง R.A. Salvatore เจ้าของหนังสือชุด The Legend of Drizzt ที่จัดเป็นหนังสือขายดี ทำให้ผู้แต่งกลายเป็น New York Times best-selling author หนังสือของเขาถูกนำไปสร้างเป็นเกมส์คอมพิวเตอร์และตัวละครเป็นรู้จักในหมู่เกมเมอร์ สังเกตจากผู้ที่มารอลายเซ็นกว่าครึ่งเป็นวัยรุ่นเล่นเกมสกะ

รูปที่ 21 ผู้เขียนรอสัมผัสมือ คาริม อับดุล-จับบาร์
ทีมลอสแอนเจลิส เลเกอร์ (LA Lakers)

เมื่อถึงเวลาเสนอโปสเตอร์ของพวกเรา แน่ใจว่าทุกคนได้เตรียมพร้อมมาแล้วว่าใครทำหน้าที่อะไร ได้พื้นที่ส่วนไหนของโปสเตอร์ เพราะฉะนั้น ด้วยเวลาอันรวดเร็วบอร์ดโปสเตอร์ของเราก็เสร็จเรียบร้อย เนื่องจากเป็นโปสเตอร์ที่มีผู้ร่วมนำเสนอหลายคน (มากที่สุดในการบรรดาโปสเตอร์ในงานนี้) จึงเป็นบอร์ดที่ครึกครื้น มีผู้มากอดคอกอดชม คอยให้กำลังใจจำนวนมาก พอเราส่งสัญญาณว่าเราพร้อมแล้ว ความสนุกสนานในการนำเสนอผลงานก็เกิดขึ้นทีเดียว

รูปที่ 22 หน้าห้องโถงจัดแสดงโปสเตอร์

จากซ้าย: Dr.Teresita Hernandez (Philippines), Ms.Welmin, Ms.Sofia Pador (Philippines), Mr.Hor (Cambodia), ผู้เขียน, Ms.Urelmaa Tseren (Mongolia), Ms.Nanan, Ms.Mai-Binh (Vietnam), Ms.Kolap (Cambodia)

รูปที่ 23 ผู้นำเสนอโปสเตอร์ทั้งหมด

ผู้เขียนได้มีโอกาสพบปะพูดคุยกับบุคคลในวิชาชีพหลายท่าน แวะมาทักทายและสอบถามข้อมูล อาทิ เช่น Dr.Patricia Oyler จากโรงเรียนบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ วิทยาลัยซิมมอนส์ (Simmons College) คุณ Joan Weeks จากหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress) และยังมีกรรมการและผู้เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการทำงานด้านบรรณารักษสัมพันธ์ระหว่างประเทศของสมาคมห้องสมุดอเมริกัน (International Relations Round Table-IRRT) มาชมและขอถ่ายภาพหมู่ ของพวกเราด้วย เขาบอกว่านี่คือสัญญาณที่ดีของความร่วมมือ

รูปที่ 24 Dr.Patricia Oyler, Simmons College

รูปที่ 25 บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในอเมริกา
(ขอภัยที่ผู้เขียนจำชื่อไม่ได้)รูปที่ 26 บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนในแคลิฟอร์เนีย
(ขอภัยที่ผู้เขียนจำชื่อไม่ได้)รูปที่ 27 หัวหน้าแผนกจัดหาของห้องสมุด
Pollak Library, CAL State University

รูปที่ 28 คณะทำงานบรรณารักษ์สัมพันธ์ระหว่างประเทศ

รูปที่ 29 เวลาการนำเสนอโปสเตอร์ผ่านไปอย่างรวดเร็ว

เวลา 12.30 น. หมดเวลานำเสนอโปสเตอร์ พวกเราต้องรีบোর্ดและเก็บข้าวของ เพราะในช่วงบ่ายต้องมีส่วนมาช่วยบอร์ดนี้ นำเสนอโปสเตอร์ต่อ คุณจอห์นขอเป็นผู้เก็บโปสเตอร์และนี้ไว้เป็นที่ระลึกแห่งการทำงานร่วมกัน ซึ่งพวกเราทุกคนยินดี เพราะสิ่งที่พวกเราเก็บไว้ในใจเรียบร้อยแล้ว คือความทรงจำที่ดีในการทำงานร่วมกันตั้งแต่ต้นจนกระทั่งมาถึงวันนี้เสร็จสิ้นที่เรียบร้อย สำหรับผู้เขียนเอง การได้มีโอกาสได้ร่วมการประชุมระดับชาติที่มีบรรยากาศคุณภาพระดับนานาชาติ ได้มีโอกาสใช้ชีวิตในระยะเวลาหนึ่งกับเพื่อนร่วมวิชาชีพจากประเทศอื่น ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สิ่งเหล่านี้ได้สร้างมิตรภาพขึ้นในหมู่พวกเราทั้งหมด ไม่ว่าจะมาจากประเทศใด ถือว่าเป็นโอกาสและความทรงจำที่มีค่ายิ่ง **ผู้เขียนมั่นใจอย่างยิ่งว่า จากนั้นไป "มิตรภาพ" จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในภูมิภาคและระดับนานาชาติ**

แม้ว่าการเสนอโปสเตอร์จะเสร็จสิ้นไปด้วยดี แต่กิจกรรมของผู้เขียนในการเข้าร่วมประชุมสมาคมห้องสมุดอเมริกันครั้งนี้ยังไม่จบ ยังมีสิ่งที่น่าสนใจซึ่งหากเล่าในฉบับนี้จนจบก็คงจะยาวและกินพื้นที่ของผู้เขียนท่านอื่น เพราะฉะนั้นขอยกไปต่อตอนที่ 2 ในฉบับหน้าค่ะ ฉบับนี้ขอลาไปก่อน ขอบคุณและสวัสดิ์ค่ะ ...

ขอขอบคุณ

1. ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยรังสิต ที่อนุญาตและสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปร่วมประชุมในครั้งนี้
2. คุณจอห์น อีคคอค บรรณารักษ์ห้องสมุด Pollak Library มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียสเตท ฟุลเลอร์ตัน
3. ศาสตราจารย์ ดร.ริชาร์ด เคมี้ง และภรรยา ภาควิชาเคมี มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียสเตท ฟุลเลอร์ตัน ที่ให้ความอนุเคราะห์ที่พักและอาหารระหว่างการประชุม
4. สำนักงานประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยรังสิต ที่ช่วยออกแบบโปสเตอร์การนำเสนอข้อมูลของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต